

's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging

VAN DIETEN

POSTZEGELVEILINGEN BV

Sinds 1886

**Elk voor- en najaar organiseren wij
een veiling met een kwaliteitsaanbod
betere zegels en series, goede verzamelingen
en complete nalatenschappen.**

**Voor deze veilingen vragen wij doorlopend goed
materiaal! Ook contante aankoop.**

**Als Register makelaar-taxateurs verzorgen
wij expertises voor verzekering en successie.**

**Door overmaking van €10,= op NL05 ABNA 0472 4344 11
ontvangt u onze goed verzorgde en rijk geïllustreerde catalogus.**

Als service bieden wij:

- de veilingcatalogus op onze website met zoekfunctie,
- mogelijkheid om live online te bieden tijdens de veiling

Van Dieten Postzegelveilingen bv
www.vandieten.nl

Roermond, Bakkerstraat 22, 6041 JR, Nederland
T: +31 (0)475 - 563 500 • F: +31(0)475 330 829
Den Haag, Oranjestraat 6, 2514 JB, Nederland
T:+31(0)70 365 3817

info@vandieten.nl • www.vandieten.nl

Wij houden voor u maandelijks een online veiling met hierin opgenomen, diverse betere en zeer goede nummers van Nederland, Overzeese Rijksdelen en buitenland.

Tevens hebben we steeds een ruime sortering in goede verzamelingen wereld en restpartijen in dozen, kistjes, etc.

Ook U kunt op onze maandelijkse veiling meebieden!

Kijk voor meer informatie op onze website.

Kerver 10
5521 DB Eersel
Tel: 0497-512057
Fax: 0497-516605
info@bpvveiling.nl
www.bpvveiling.nl

Nieuwe data HERTOOGPOST 2021
16 december t/m 18 december 2021
's-Hertogenbosch - Brabanthallen

Nationale postzegeltentoonstelling
Internationale exposanten
Grote Internationale handelarens show
KNBF-Jo Toussaint Toernooi
Herwonnen Vrijheid 1940 – 1945
Indrukwekkende Holocaust-Expositie WOII

Alles onder voorbehoud vanwege COVID-19

Voor meer informatie zie www.hertogpost-event.nl

HERTOGPOST JUNI 2021

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging

33^e jaargang nummer 6

Geachte leden,

Een vreugdevolle aankondiging! Op 6 juni vond voor het eerst na de lockdown weer Zoetelief plaats in De Biechten en op 12 juni de Postzegelruilbeurs/Instuif in De Helftheuvel.

Zoals het er nu naar uitziet, kunt u op zondag 4 juli Zoetelief bezoeken, op zaterdag 10 juli de Postzegelruilbeurs/Instuif en op donderdagavond 22 juli voor het eerst weer de Ledenavond.

We houden ons vanzelfsprekend aan de corona-regels die dan gelden. En het is verstandig even te controleren of de bijeenkomst doorgaat. Raadplaag de website www.hertogpost.nl en www.zoetelief-denbosch.nl of neem desnoods telefonisch contact op.

In deze Hertogpost o. m.:

- ❖ Wat ik verzamel: Adam van der Linden
- ❖ Een wel zeer bijzondere briefkaart uit ... 1943
- ❖ De klederdrachtenserie van Oostenrijk (9)
- ❖ Alweer code oranje
- ❖ De 'rehabilitatie' van ongeldig gebruikte postzegels
- ❖ Oceaans- of Radiobrieven
- ❖ Een postbode die Kwatta-soldaatjes steelt

**'s-Hertogenbossche Filatelistenvereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris René Kok, Jacq Perkstraat 45, 5242 GA Rosmalen
telefoon 073 – 523 04 79 E-mail: secretaris@hertogpost.nl**

**Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38
E-mail: redactie@hertogpost.nl**

**ING rek.nr. NL76 INGB 0001 0779 71
t. n. v. 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging
de jaarcontributie bedraagt in 2021 binnen Nederland € 37,50**

**Nieuwtjesdienst E-mail: nieuwtjesdienst@hertogpost.nl
Commissie Nalatenschappen E-mail: veiling@hertogpost.nl
Bibliotheclaris E-mail: bibliotheek@hertogpost.nl
Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl**

WAT IK VERZAMEL

ADAM VAN DER
LINDEN:

**‘HET VERZAMELEN
VAN POSTSTUKKEN
BOEIT ELKE DAG
WANT JE WEET NIET
WAT ER ALLEMAAL
IS...’**

door Hans Asbreuk

Wat bedoelt Adam met bovenstaande quote? Voor hem is er geen lol aan om keurig volgens de catalogus postzegels te verzamelen tot de collectie compleet is. Nee, Adam duikt veel liever in het ongewisse, de wereld van historische poststukken. Wat dus inhoudt dat hij op zoek gaat naar datgene, waarvan hij niet zelden het bestaan ervan nog niet eens vermoedt. Rondom enkele centrale thema's, zoals de 'Wilhelmina Veth emissie', 'de Tweede Wereldoorlog' en 'port op poststukken' is hij al (bijna) een leven lang bezig om zijn collectie uit te breiden. Als bewijs van zijn liefde voor de Veth-gravure hangt in de woonkamer een geschilderd exemplaar van de rode Wilhelmina 2½ gulden (geschilderd in 1985 door Henk Pastoor, formaat ongeveer 40x60 cm.).

Stempels

Zoals bij velen van ons begint het verhaal in zijn jeugdijaren niet met poststukken maar met postzegels. Adam krijgt via een vriendje veel zegels van allerlei landen. Dit vriendje heeft twee broers en een vader die gedrieën fanatiek verzamelen, en dat helpt enorm. Tot omstreeks 1982 verzamelt Adam daarna Nederland, Scandinavië en Engelse koloniën. Vervolgens komt ook de eerste specialisatie: een collectie stempels op postzegels. Uitgangspunt is de Belgische no. 46 (Yvert) 10 centimes, waarop 860 verschillende afstempelingen bekend zijn. Op vijf na weet Adam ze allemaal te vergaren, dan is de lol er af.

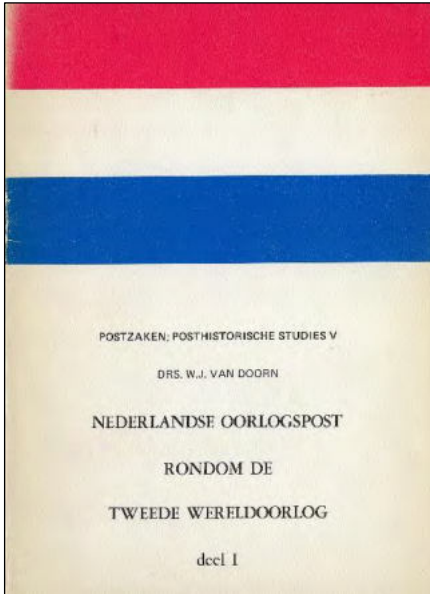
Poststukken

En dan wordt het tijd voor de poststukken. Wekelijks is Adam in Brussel te vinden, op zoek naar enkelvoudige frankeringen, gemengde frankeringen, bij voorkeur de lastige stukken. Hij ondervindt hierbij geduchte concurrentie van Belgische medeverzamelaars, maar niettemin krijgt zijn collectie gaandeweg een uniek karakter.

Ik vraag Adam wat voor hem het gebruikelijk uitgangspunt is tijdens de zoektocht naar nieuw materiaal en kennis. Bijna altijd is dit het poststuk. Als voorbeeld laat hij enkele poststukken zien met een padvinderspoststempel. Mijn eerste gedachte gaat uit naar een speciale afstempeling ter gelegenheid van een scouting evenement, maar ik zit er helemaal naast.

Adam begint te vertellen hoe kort na de oorlog het hele postdistributiesysteem in Nederland op z'n gat lag. Hoe kon dan een brief van Rotterdam, bedoeld voor Terneuzen, in Terneuzen terecht komen? Hiervoor werd de hulp van de zojuist weer opgestarte (want in de oorlog verboden) padvindersverenigingen ingeroepen. Op een of andere manier slaagden de padvinders er in om de brief in Hulst te krijgen. Vanuit het postkantoor, aldaar gevestigd, kon de betreffende brief door de PTT bij de uiteindelijke ontvanger bezorgd worden.

Zoektochten

Adam is het meest trots op het deel van de verzameling waarmee hij aan de hand van poststukken historische gebeurtenissen kan beschrijven. Naast enkele brieven toont Adam zijn uitgebreide collectie boeken over de Tweede Wereldoorlog. Soms, zoals al eerder vermeld, is een bijzondere anekdote of een hoofdstuk uit een van de vele boeken het vertrekpunt voor de zoektocht naar filatelistisch materiaal. De thematiek lijkt wel oneindig. Want Adam vertelt door over ongeldige frankeringen tijdens de Tweede Wereldoorlog, het vasthouden en deels openmaken van post door de Duitsers

tijdens de meidagen 1940 en de stempels met marine censuur op de bevrijdingsserie. Tijdens het vertellen van dit alles loopt Adam steeds naar een van de kasten en komt terug met een map, goed gevuld met filatelistisch snoepgoed van de bovenste plank!

Het kan bijna niet anders bij zo'n gedegen aanpak, of de kennis van Adam over filatelie begint op te vallen. Het is dus ook niet verwonderlijk dat de heren J. Vellekoop en G. Holstege, (beiden inmiddels vele jaren bekend van de uitgifte van het standaardwerk Handboek Postwaarden Nederland), hebben aangekondigd dat zij Adam zullen weten te vinden als ze beginnen aan het katern over de Wilhelmina Veth emissie.

Hoe komt Adam aan nieuw materiaal? Deels via eBay en veilingen, maar toch vooral op beurzen. Het meeste plezier ondervindt hij tijdens de zoektochten naar zeldzaamheden. En omdat veel niet bekend is van wat hij daarbij mogelijk zou kunnen aantreffen, komt er dus ook voorlopig nog geen einde aan het zoeken. Items voor de toekomst zijn: pakketkaarten, guldenzegels van vóór 1900 en de emissies Wilhelmina hangend haar en Willem III, uiteraard op poststukken. Graag deelt Adam zijn kennis met medeverzamelaars, onder andere door het houden van lezingen, door zeer actieve deelname aan tentoonstellingen en, niet in de laatste plaats, door middel van publicaties. Zie

hiervoor bijvoorbeeld het recente artikel 'Het jaar 1929' in Filatelie 6/7 (pag. 53) en de reeks 'De Klederdrachtenserie van Oostenrijk' in onze eigen Hertogpost. Er gaat geen dag voorbij zonder intensieve contacten met andere verzamelaars, er is nog zoveel te verzamelen (Adam: 'snuffelen → vinden → afrekenen....'), te ordenen en te publiceren. Voorlopig hoeft hij zich niet te vervelen en geniet hij met volle teugen van een fantastische liefhebberij!

-0-0-0-

Pzh West Brabant

Prins Bernhardstraat 13
4793 CT Fijnaart

Tel.nr. 0168-462641
E-mail: pzhwestbrabant@home.nl

RUIME SORTERING POSTZEGELS VAN VEEL EUROPESE LANDEN
(o. a. gespecialiseerd in Nederland, Duitsland, Zwitserland en Frankrijk)
OOK EEN UITGEBREIDE STOCK VAN O. A. AUSTRALIË

Op de donderdagse verenigingsavonden ben ik altijd aanwezig.
Indien u geïnteresseerd bent in een bepaald gebied kunt u mij dit laten weten. Ik breng dan het gevraagde voor u mee.
Ook altijd een ruime keuze in 5-centsboeken. Tevens behandeling van mancolijsten.

Hummelo, den 16. 4. 43.

liebe, gute alte Frau!

zunächst will ich Ihnen besten für Ihre
 L. Karte v. D. v. D. danken. Mit grossem
 Bedauern erwidern ich daraus dass der
 L. Vater Ernst auch schon weingesom.
 untaugl. Denken Sie, meine Tante Tilla,
 warum ich in Westerb. gestorben, es war
 voraus zu sehen bei diesem gebrechlichen Kör-
 per der nun bei äusserster Pflege erhalten
 werden konnte. Von meiner guten Mutter
 höre ich natürlich gar nichts doch hoffe ich,
 dass sie nach Th. statt. gekommen ist wo
 es einigermassen erträglich sein soll.
 Ende März war ich wieder bei meiner Frau
 es ging leidlich wenn sie auch noch lange
 nicht gesund ist. — Wie geht es Ihnen
 allein? Ich möchte es so gerne bald wissen.
 Aber wie ich nun ganz allein auf weiter
 Fern was wird wohl mit uns Gemischten
 werden? Können Sie mein Herrin & Mann.
 heimere Adresse schicken oder wohnt er
 noch Valerijast. 85?
 Sollen Sie alle das Schicksal meiner Mutter
 teilen, dann bleiben Sie ruhig & tapfer, es

ist ordentlich gemischt so schlecht
 dort, auf alle Fälle werden Sie
 ruhiger wenn die Würfel gefallen
 sind das ist nun mal so. Die
 von Karte die Mutter die immer
 überwiegend war aus Westerb.
 schrieb mir so mühsig dass ich
 viel Trost darin finde. Wir sind
 ruhiger - schreibt sie - da so viele
 dasselbe Leid haben. Lieben Sie alle
 für heute herzlichst wohl & schreiben Sie
 mir bald Heron

Leben Sie wohl
 Norbert Fiedler
 Hummelo (G.)

Mevrouw
 Mins Kater
 Amsterdam - Zuid.
 Zuider Amstelkan 32. ^{o.}

EEN WEL ZEER BIJZONDERE BRIEFKAART UIT... 1943

door René Kok

Vooraf

Als verzamelaar van postzegels ben ik fanatiek lid van onze eigen rondzenddienst en van twee landelijke verenigingen: Po & Po en Contact Schept Kracht (CSK). Zo ontving ik nog geen maand geleden weer eens een doos met allerlei poststukken. Soms zit er nauwelijks iets interessants voor mij bij, maar (en dat is ongetwijfeld mijn drijfveer) zo af en toe word je heel enthousiast over een nieuwe vondst. Ik hoop dat ik u tot aan het eind van dit verhaal in verwondering kan meenemen. U zult er geen spijt van krijgen, vermoed ik.

Norbert Jeidels

Een briefkaart van 16 april 1943 (afb. hiernaast) uit Hummelo (Gld). Bij jaartallen uit WO II ben ik altijd extra alert. En toen zag ik de plaatsnamen Westerbork en Theresienstadt verschijnen. De schrijftaal was Duits. Vanaf dat moment heeft deze briefkaart me niet meer losgelaten en ben ik verder op zoek gegaan, allereerst via Google en het Joods Digitaal Monument. Wie was deze Norbert Jeidels, de schrijver van de briefkaart, en wat deed hij in Hummelo? Heeft hij de oorlog overleefd? Zouden er nog familieleden in leven zijn?

Mina Katz

De briefkaart was geadresseerd aan Mevrouw Mina Katz, Zuider-Amstellaan 32 II in Amsterdam-Zuid. Wie was zij en wat was haar relatie met de afzender? Heeft zij de oorlog overleefd? Op het eerste gezicht werd mij wel duidelijk dat er een Joodse connectie moest zijn. Verder onderzoek leverde mij verrassend veel informatie op. Maar eerst:

De inhoud van de briefkaart

(samengevat; de complete tekst vindt u verderop op het eind van dit verhaal). Norbert Jeidels spreekt mevrouw Katz aan met 'Liebe, gnädige Frau'. Met respect dus. Hij bedankt haar voor een ontvangen kaart en spreekt zijn leedwezen uit 'Mit grossem Bedauern', dat haar neef Ernst (Katz) ook al 'weiter gekommen' is. Ik vermoed hier een voorzichtige formulering voor het op transport zetten van Ernst of misschien wel erger. Vervolgens schrijft Norbert, dat zijn 'Tante Feldmann' in Westerbork is overleden. Dat was te verwachten, zo schrijft hij, want haar gezondheid was uiterst kwetsbaar.

En dan komen we bij een zeer aangrijpende passage terecht: 'Von meiner guten Mutter (Jenny Jeidels: RK) höre ich natürlich gar nichts, doch ich hoffe dass sie

nach Th(eresien)stadt gekommen ist', waar het leven, volgens de verhalen, enigszins beter te verdragen zou zijn.

'En', zo vervolgt hij, 'in maart was ik weer op bezoek bij mijn vrouw. Het ging 'leidlich' (=redelijk) met haar maar ze is nog lang niet hersteld.'

Gemengd gehuwd

In een volgende alinea vraagt hij zich zwaarmoedig af, wat er nou van ons 'Gemischten' terecht gaat komen? Hier ligt de veronderstelling voor de hand, dat Norbert is getrouwd met een niet-Joodse vrouw (Grete: RK): gemengd gehuwd dus, zoals dat toen genoemd werd. Ook dat ga ik proberen uit te zoeken, sociale filatelie in optima forma?

En passant vraagt hij ook nog naar het adres van Dr. Mannheimer. Of woont die nog op het oude adres? Geen onterechte vraag, zo midden in de oorlog, over de verblijfplaats van Joodse inwoners.

In de slotlinea schrijft Norbert nogmaals over het onbekende lot van zijn moeder. Hij merkt op dat zijn moeder Jenny, afgaande op de enige kaart die zij hem vanuit Westerbork schreef, zo moedig was, dat hij daar heel veel troost uit put.

Moeder Jenny was realistisch ingesteld en overbezorgd over hun Joodse lot. Eerder had zij al getoond over een grootse geestkracht te beschikken. Toen zij op 5 maart 1943 uit huis werd gehaald door de Nederlandse politie, draaide zij zich nog eenmaal naar de achterblijvers om, glimlachte, spreidde haar armen en zei: 'En nu zijn wij allemaal dapper.'

Maar ditmaal, zo schrijft Norbert, had zijn moeder geschreven: 'Wir sind ruhiger da so Viele dasselbe Leid haben.' Intrigerend dat zijn oude moeder vanuit gevangenschap de achterblijvers gerust moest stellen. En, naar later zou blijken, een laatste teken van leven.

Verder onderzoek

In eerste instantie levert zo'n bijzondere briefkaart meer vragen dan antwoorden op. Maar stap voor stap zijn bijna alle puzzelstukjes in elkaar gevallen.

Norbert Jeidels (geboren op 20 maart 1892 in Darmstadt) is de jongste van twee zonen van het Duitse echtpaar Max Jeidels en Jenny Jeidels-Stamm. Hij had een oudere broer, Kurt. Op die broer kom ik zo dadelijk nog terug. Norbert trouwde met een Duitse vrouw, Margarethe (Grete) Ebel, inderdaad een gemengd huwelijk. Hij had Grete leren kennen in Darmstadt, waar hij werkzaam was op de afdeling in- en verkoop van een meubelfabriek.

Foto van de familie Jeidels uit 1939. Staand van links naar rechts:

Kurt Jeidels (de oudere broer van Norbert), **Hermann Stamm**, **Anny Jeidels-Jaworski** (de vrouw van Kurt), **Willy Stamm**, **Leo Stamm**, **Irene Jeidels** (de dochter van Kurt die de auteur in Delft heeft bezocht), **Friedel Stamm-Heitchen**, **Norbert Jeidels** (de schrijver van de briefkaart).

Vooraan zittend: **Jenny Jeidels-Stamm** (de moeder van Norbert), **Lina Feldmann-Stamm** (de zuster van Jenny Leidels-Stamm), **Clarence Feldmann** (de man van Lina bij wie Norbert in 1938 in Delft onderdak vond).

Na de Kristallnacht van 9 op 10 november 1938, en een kort verblijf in Buchenwald (bij Weimar), vluchtten de twee voorgoed naar Nederland en vestigden zich in Delft. Zij gingen in eerste instantie inwonen bij een oom van Norbert aan de Rotterdamscheweg 101 in Delft. Die oom was hoogleraar Elektrotechniek aan de Technische Hogeschool van Delft. Hij heette Clarence Feldmann en was getrouwd met de Duits-Joodse Lina Stamm, een zuster van Jenny, de moeder van Norbert (en Kurt). Zij kregen in dit huis een mooie, grote kamer op de tweede verdieping. Dit huis lag op korte loopafstand van het huis, waar broer Kurt al jaren gevestigd was (Julianalaan 56).

Helaas kreeg de vrouw van onze kaartschrijver Norbert, Grete, in steeds ernstigere mate te maken met psychische problemen. Zij moest daarvoor zelfs opgenomen worden in het Delftse psychiatrische Ziekenhuis, Sint-Joris.

Hummelo, 1942-1945

Norbert heeft zijn briefkaart geschreven vanuit Hummelo. Hoe kwam hij daar terecht? De Jodenvervolging in Nederland begon zich al in september 1940 te manifesteren, toen niet-Nederlandse vreemdelingen (overwegend gevluchte Duitse Joden) uit de kuststreek, bevel kregen te verhuizen naar landinwaarts gelegen locaties. Norbert vertrok daarop zonder zijn vrouw Grete (zij verbleef immers in de psychiatrische inrichting) naar Hummelo bij Doetinchem in de Achterhoek, vermoedelijk in 1942.

Nu snappen we de passage op de briefkaart waarin hij schrijft, dat hij op bezoek was geweest bij zijn vrouw in Delft. Hij had in Hummelo veel bewegingsvrijheid. Hij was namelijk in het bezit van een bewijs van vrijstelling van vervolging vanwege zijn gemengde huwelijk én zijn 'vrijwillige' sterilisatie. Tot aan het einde van de oorlog (mei 1945) kon hij zonder Davidster vrij door Hummelo lopen. Hij ontkwam daardoor aan de verschrikkelijke hongervinter in Delft (en in de rest van Noord- en Zuid-Holland) en bezorgde zijn hongerlijdende familie zelfs af en toe een levensmiddelenpakket.

Het is niet geheel duidelijk waarom hij nou precies daar is terechtgekomen. In een boek over ene 'Dokter Duizendpoot' in Hummelo (Bart Westerbeek van Eerten) is te lezen dat Norbert goede contacten had met deze lokale huisarts. Norbert zou bovendien beschikken over een uniek document, dat hem niet alleen een vrijgeleide verschaftte, maar dat (zo is het verhaal) Duitse soldaten bij controle in de houding deed springen. Het docu-

Norbert Jeldels ten huize van dokter Westerbeek van Eerten in Hummelo.

ment zou namelijk een speciale, door Hitler zelf ondertekende 'Ausweis' zijn. Dat papier zou hij gekregen hebben, omdat hij samen met Hitler tijdens de Eerste Wereldoorlog in de loopgraven zou hebben gestaan. Kurts dochter Irene Linszen-Jeidels, die ik onlangs opzocht in Delft (zie verder), kon dit sterke verhaal niet bevestigen. Maar hoe dan ook, Norbert Jeidels heeft de Tweede Wereldoorlog overleefd. In 1967 is hij op 75-jarige leeftijd in Wassenaar overleden.

Vervolg Mina Katz, de geadresseerde

Mina Katz is geboren in 1885 (in april 1943 was zij 57 jaar oud) in de stad Bruchsal in de Landkreis Karlsruhe in het Zuidwesten van Duitsland. Begin augustus 1939 vertrok de Joodse familie Katz hals over kop uit hun vaderland. Zij arriveerden later in de maand in Amsterdam bij twee neven van Mina, Ernst en Hugo Katz. In oktober 1939 vestigden ze zich in de Zuider-Amstellaan 32 II. Dat is het adres dat op de briefkaart vermeld staat. Norbert Jeidels en Mina kenden elkaar uit een gemeenschappelijke periode in Darmstadt van voor 1933. Drie jaar lang (van 1940 tot 1943) leefde de familie Katz onder erbarmelijke omstandigheden in Amsterdam-Zuid, uiteindelijk ondergedoken in diezelfde Zuider-Amstellaan. Ze werden verraden. Diverse familieleden Katz wisten wellicht wat hen te wachten stond: zij beroofden zichzelf op 17 januari 1943 van het leven. De in onze briefkaart genoemde Ernst Katz overleefde zijn zelfmoordpoging. Na zijn herstel werd hij begin 1943 naar Kamp Vught getransporteerd. Van daaruit moest hij naar Westerbork. Op 17 maart is hij naar Sobibor gedeporteerd, waar hij op 20 maart werd vermoord.

Bizar is, dat onze briefkaartschrijver Norbert Jeidels daarvan (natuurlijk) niet op de hoogte was toen hij zijn kaart op 16 april 1943 aan Mina Katz schreef. Op 16 juli 1943, drie maanden later, werd Mina met de rest van haar overgebleven familie in Sobibor vermoord. Het is de vraag of zij de kaart nog wel heeft ontvangen voordat zij werd weggevoerd. Voor mij blijft het een raadsel hoe deze briefkaart uiteindelijk in 2021 in een rondzenddoos van CSK in Rosmalen terecht is gekomen.

Tot slot, de Delftse familie Linszen-Jeidels

Wellicht vraagt u zich af, hoe ik in relatief korte tijd de meeste vragen rond deze briefkaart toch bijna allemaal heb weten op te lossen. Nu volgt dan ook de afronding van mijn verhaal. Ik googelde op de naam Jeidels. Zo kwam ik er achter, dat er in 2019 aan de Rotterdamscheweg in Delft een Struikelsteen (ofwel Stolperstein) is gelegd voor Lina Feldmann-Stamm.

Deze Lina Feldman (in de briefkaart 'meine Tante Feldmann') blijkt de oudtante te zijn van ene mevrouw Irene Linssen-Jeidels uit Delft. Haar Duitse ouders Kurt en Anny Jeidels zijn na hun trouwen al in 1922 vanuit Darmstadt naar Delft verhuisd vanwege de betere economische vooruitzichten voor hen in Nederland. Ik nam direct (mei 2021) contact op met het Struikelstenen Comité van Delft met de vraag of deze mevrouw Linssen-

Jeidels (toentertijd aanwezig bij de ceremonie rond het leggen van die struikelsteen) nog leefde. Het antwoord was bevestigend. Zij namen met haar contact op, en het resultaat was dat ik nog geen week later in Delft aan tafel zat met de nu 93-jarige Irene Linssen-Jeidels (geboren in 1928 in Delft) en haar dochter Annelies. De schrijver van de briefkaart blijkt de jongere broer van haar vader Kurt: ome Norbert dus.

En zo hebben we samen de inhoud van de kaart stapje voor stapje geanalyseerd. Vanzelfsprekend heb ik de originele briefkaart bij de familie achtergelaten. Een emotioneel stukje familiegeschiedenis kwam weer op de goede plaats terug. Ik ga binnenkort weer terug naar de familie. Er is nog heel veel te bespreken.

Dank

Hierbij wil ik mijn zeer grote dank laten uitgaan naar mevrouw Irene Jeidels-Linssen en haar dochter Annelies. Niet alleen vanwege de gastvrije ontvangst in Delft, maar ook voor het verstrekken van veel informatie uit hun familiegeschiedenis.

Dit bijzondere familieverhaal rondom de briefkaart (door mij aangeschaft voor € 1 !) is op deze manier bewaard gebleven en wellicht goud waard voor de familie.

Irene Jeidels-Linssen in 2019.

Tekst van de briefkaart

Hummelo, den 16.4.43

Liebe, gnädige Frau!

Zunächst will ich Ihnen bestens für Ihre l.(iebe) Karte v. 22 pd. danken. Mit grossem Bedauern entnahm ich daraus, dass Ihr l.(ieber) Vetter Ernst auch schon weiter gekommen ist. Denken Sie, meine Tante Feldmann ist in Westerb. gestorben, es war voraus zu sehen bei diesem gebrechlichen Körper, der nur bei äusserster Pflege erhalten werden konnte.

Von meiner guten Mutter höre ich natürlich gar nichts, doch hoffe ich dass sie nach Th.stadt gekommen ist wo es einigermassen erträglich sein soll. Ende März war ich wieder bei meiner Frau, es ging leidlich, wenn sie auch noch lange nicht gesund ist.

Wie geht es ihnen allen? Ich möchte es so gerne bald wissen. Hier bin ich nur ganz allein auf weiter Flur was wird wohl mit uns „Gemischten“ werden? Könnten Sie mir Herrn Dr. Mannheimers Adresse mitteilen. Oder wohnt er noch Valeriastr. 85? [Moet waarschijnlijk Valeriusstraat zijn: RK]

Sollen Sie alle das Schicksal meiner Mutter teilen, dann bleiben Sie ruhig + tapfer, es ist vielleicht garnicht so schlecht dort, auf alle Fälle werden Sie ruhiger, wenn die Würfel gefallen sind, das ist nün mal so. Die einen Karte, die Mutter, die immer überängstlich war, aus Westerb. schrieb, war so mutig, dass ich viel Trost darin finde. Wir sind ruhiger - schreibt sie- da so viele dasselbe Leid haben. Leben Sie alle für heute herzlichst wohl + schreiben Sie bitte bald

Ihrem Norbert Jeidels

-o-o-o-

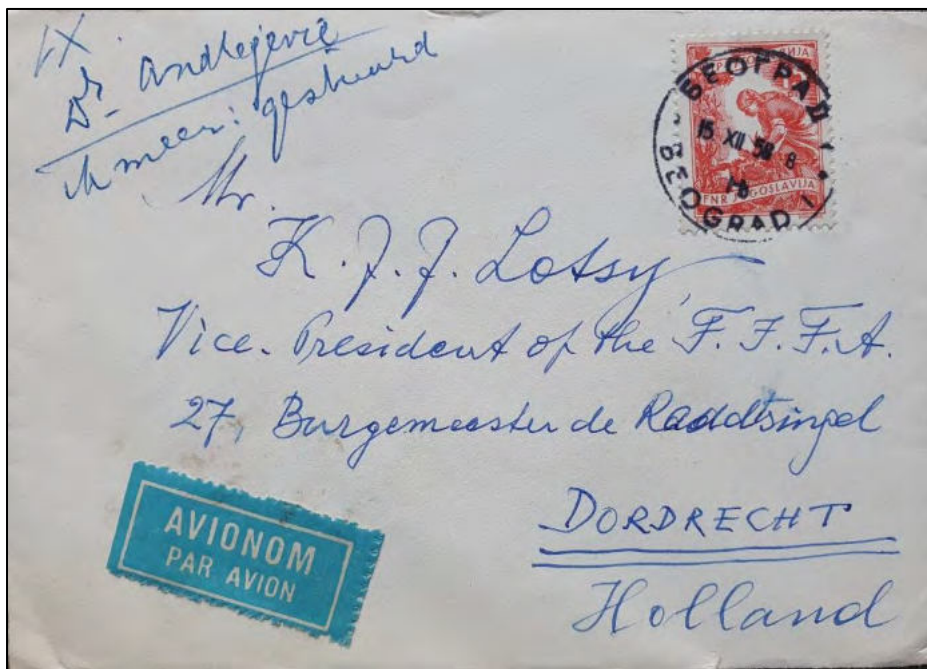
ALWEER CODE ORANJE!

door Han de Bruin

Het afgelopen jaar zijn we overspoeld met alarmerende berichten. Covid-19 hield huis en de beleidsmakers haalden hun kleurpotloden tevoorschijn. De moeilijke boodschap moest per slot van rekening zo begrijpelijk mogelijk worden gebracht. Dat was hard nodig, want de inkt van de zelf bedachte plannen was nog niet droog, of er werd al weer driftig van afgeweken. Dus werd het stoplicht van stal gehaald. En niet alleen in Nederland. Landkaarten in Europa kleurden en kleuren nog steeds afwisselend groen, geel, oranje en rood. Ieder menselijk contact moest zo veel mogelijk voorkomen worden. Alleen voor verkiezingen moest natuurlijk alles wijken, en mocht iedereen weer in de rij staan en in groten getale in de openbare ruimtes samenscholen. Ter bewustwording van het besmettingsgevaar dat de kiezers hierdoor liepen, kregen ze allemaal een rood potlood in handen geduwd. Ondanks al het gekras van al die rode potloden, was de verkiezingsuitslag overigens verrassend blauw. Het zwarte potlood - het grote schrikbeeld - is gelukkig tot nog toe in de doos kunnen blijven.

Ook het KNMI liet zich afgelopen jaar niet onbetuigd. Een windvlaagje hier, een paar sneeuwvlokjes daar: het was direct goed voor het uitroepen van codes geel en oranje. Koningsdag is gelukkig ook weer achter de rug. Maar net nu het er naar uitziet dat code oranje tot de verleden tijd zou behoren, gaat het helemaal los op de televisie. Iedere supermarkt probeert in zijn 15 tot 25 seconden reclametijd het scherm compleet op oranje te zetten. Het is dus opnieuw code oranje, want van 11 juni tot 11 juli wordt het Europees Kampioenschap voetbal gespeeld. Met recht Europees, want de wedstrijden worden dit keer door heel Europa gespeeld. Voor eigen succes moeten we terug naar 1988 of begin jaren dertig met Karel Lotsy (1893-1959).

Karel Lotsy was een bekende Nederlandse sportbestuurder. Van 1917 tot 1919 was hij voorzitter van de oudste Nederlandse voetbalclub H. F. C., de Haarlemsche Football Club. In 1921 werd hij coach van het eerste elftal.

Brief uit Belgrado (Joegoslavië) van 15 december 1958 van Dr. Mihajlo Andrejevic (1898-1989) aan Karel Lotsy. Coll H. de Bruin

Lotsy trad in 1930 toe tot het hoofdbestuur van de KNVB. In 1931 werd hij voorzitter van de technische commissie en coach van het nationale elftal. Hij paste hier met succes een door hemzelf ontwikkelde concentratie- en mental training toe, waardoor het Nederlands elftal beter ging presteren¹.

Bekend werd hij ook door zijn toespraken, kort voor de interlands, waarbij de spelers een laatste stimulans werd meegegeven. Een aardig voorbeeld daarvan is te zien op de aan Lotsy gewijde Wikipedia-pagina, waar een korte speech van hem aan de deelnemers van de Olympische Spelen van 1948 te zien en te horen valt². Fanny Blankers-Koen heeft naderhand op die Spelen in Londen met vier gouden medailles historie geschreven.

¹ <https://www.regionaalarchiefdordrecht.nl/biografisch-woordenboek/karel-johannes-julianus-lotsy/>

² https://nl.wikipedia.org/wiki/Karel_Lotsy

Karel Lotsy wordt door de spelers van het veld gedragen na de wedstrijd Nederland - Ierland (5-2), op 8 april 1934 in het Olympisch Stadion te Amsterdam³.

Van 1942 tot 1953 was hij voorzitter van de KNVB. Lotsy stapte uit het bestuur van de KNVB, omdat hij andere bestuursfuncties aanvaard had in het Nederlands Olympisch Comité en de wereldvoetbalorganisatie FIFA. Lotsy is vanaf 1931 FIFA-bestuurslid geweest. En vanaf 1954 tot zijn overlijden in 1959 was hij eerste vicepresident van de FIFA⁴. Dat leverde natuurlijk de nodige internationale aan hem gerichte correspondentie op (zie pagina hiervoor en hiernaast).

Lotsy was een zeer actieve bestuurder: Hij was driemaal bij de Olympische Spelen chef de mission (Berlijn 1936, Londen 1948, en Helsinki 1952). In 1959 was hij de eerste voorzitter van de Nederlandse Sport Federatie. En naast al dat bestuurswerk, was hij ook nog directeur van de NV Brandverzekering Mij Holland van 1895. Die grote werklust is hem uiteindelijk fataal geworden, want al op 66-jarige leeftijd overleed hij aan een hartaanval.

³ Foto Wikipedia

⁴ <https://leiden.courant.nu/issue/LD/1959-09-02/edition/0/page/5>

Brief van 7.1.1958 van de per 11 januari 1958(!) opgerichte Union Bulgare de Culture Physique et des Sports⁵. Coll H. de Bruin

Ter herinnering aan zijn inspanningen werden in steden als Amsterdam, Dordrecht en Gouda straten naar hem vernoemd. In de jaren '80 en '90 werd Lotsy echter langs de maatlat van de Tweede Wereldoorlog gelegd. Hij werd in 1979 door de journalisten Barend en Van Dorp en in het proefschrift uit 1992 van de historicus André Swijtink 'In de pas. Sport en lichamelijke opvoeding in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog' beschuldigd van samenwerking met de Duitsers tijdens de Tweede Wereldoorlog, met als conclusie: Lotsy was fout in de oorlog. Er werd hem onder meer verweten dat hij zich als voorzitter van de KNVB niet had verzet tegen het ontslag van Joodse scheidsrechters. Daarop werd gepoogd de in Nederland naar Lotsy vernoemde straten van naam te veranderen. In Amsterdam Buitenveldert lukte dat.

Dat leidde in 1998 leidde tot omdoping van de Karel Lotsylaan in de Gustav Mahlerlaan^{6 7}. In Dordrecht en Gouda behielden de Lotsystraten hun naam.

⁵ <https://www.cairn.info/revue-ethnologie-francaise-2001-2-page-307.htm>

⁶ <https://historiek.net/karel-lotsy-was-geen-collaborateur/4376/>

⁷ Zie filmpje 'Karel Lotsy: De Dordtse Magiër' op <https://sportgeschiedenis.nl/boeken/de-zestigste-sterfdag-van-karel-lotsy/>

In 2009 verscheen de biografie *'De Dordtse Magiër, de val van volksheld Karel Lotsy'*, geschreven door Frank van Kolfschooten. In dat boek werd geconstateerd dat de beschuldigingen tegen Lotsy berustten op onbetrouwbare getuigenissen en onzorgvuldig bronnenonderzoek. Volgens goed Nederlands gebruik, werd vervolgens in een artikel⁸ het onderzoek van Van Kolfschooten door een promotor van Swijtink weer ter discussie gesteld. Daarin werd een stoot onder gordel niet geschuwd: in dat artikel werd de mededeling dat Lotsy zich in 1914 als vrijwilliger meldde voor het Nederlandse leger gevolgd door het suggestieve *'(net als Mussert)'*!

Wat ook opvallend was, dat Van Kolfschooten ontdekte dat sportkoepel NOC*NSF zijn borstbeeld op sportcentrum Papendal, in 1971 onthuld door prinses Beatrix, stilzwijgend had verwijderd, evenals het naambord op de Lotsy-sporththal.

Die acties passen – net als de naambordjesactie en omgetrokken standbeelden - naadloos in de trend om personen uit het verleden en hun daden met de kennis en met de maatstaven van nu, te be- en veroordelen en ze uit de geschiedenisboekjes te schrijven.

Er lijkt overigens na de actie om de naam van Lotsy uit het straatbeeld te verwijderen, een onvermoeibare actiegroep opgestaan te zijn om de naam Lotsy langs het spoor en de snelweg prominent in beeld te blijven brengen.

-O-O-O-

⁸ https://www.dbnl.org/tekst/_bio001200901_01/_bio001200901_01_0056.php

DE 'REHABILITATIE' VAN ONGELDIG GEBRUIKTE POSTZEGELS

door Luc Selis – vicevoorzitter van de Nederlandse Academie voor Filatelie

Een recente aanwinst voor mijn collectie over de post in Saint-Pierre & Miquelon riep een aantal vragen op die, pas na lang zoeken en met de zeer gewaardeerde hulp van mijn goede vriend Frans Jorissen uit Frankrijk, uiteindelijk toch beantwoord konden worden. De oplossing van dit vraagstuk geeft een inzicht in een vrijwel onbekend element van de Franse postale regelgeving, dat misschien ook in andere landen in gebruik is of was.

De brief

Bovenstaand klein-formaat briefje (11 x 7,5 cm) werd op 10 juni 1893 verstuurd uit Saint-Pierre & Miquelon, een piepkleine archipel ten zuiden van Newfoundland en tevens de enige nog bestaande Franse kolonie in Noord-Amerika. De bestemming was *Grands Magasins de la Samaritaine*, aan de Rue du Pont-Neuf in Parijs, een groot warenhuis met een gelijkaardige allure als *Harrods* in Londen. Het gebouw, opgericht in 1869, bestaat trouwens nog steeds en wordt momenteel gerestaureerd.

De prachtige Art-Nouveau voorgevel en een binnenzicht van La Samaritaine in Parijs.

Tarief

Het tarief voor een brief (tot 15 gram) van Saint-Pierre & Miquelon naar Frankrijk werd bij de intrede van Frankrijk in de Generale Postunie (UGP) op 1 januari 1876 vastgelegd op 80 centimes voor een gefrankeerde brief en 90 centimes voor een ongefrankeerde brief (*Décret du Président de la République du 16 novembre 1875*). Amper enkele maanden later, op 1 juli 1876, werden de tarieven opnieuw aangepast nadat ook de Franse kolonies zich bij de UGP aansloten. Het enkelvoudig brieftarief werd verlaagd tot 40 centimes voor een gefrankeerde brief en tot 70 centimes voor een ongefrankeerde brief; dit waren de zogenaamde Amerikaanse tarieven met inbegrepen zeerecht (*Promulgation du décret du Président de la République du 4 mai 1876*). Vanaf 16 februari 1879 (*décret de 4 février 1879*) werd het bijkomend zeerecht afgeschaft en werden ook in Saint-Pierre & Miquelon de standaard UPU-tarieven ingevoerd (UPU werd de nieuwe naam van de UGP in 1878). Het enkelvoudig brieftarief werd 25 centimes voor een gefrankeerde brief en 50 centimes voor een ongefrankeerde brief.

Frankering

De afzender frankeerde de bewuste brief met de twee Franse getande blauwe Sage zegels van 15 centimes (uitgifte 1893), met een totale frankeerwaarde van 30 centimes, wat 5 centimes te veel was volgens het geldende UPU-tarief. Volgens een Frans ministerieel besluit (*Circulaire ministérielle du 17 mars 1877*) mochten de Franse getande zegels echter niet meer gebruikt worden in de kolonies. De wakkere postbediende in Saint-Pierre & Miquelon was blijkbaar op de hoogte van dit besluit en weigerde de opgeplakte Franse zegels af te stempelen. Hij plaatste wel zijn datumstempel rechts onderaan de brief en tevens het driehoekige T-stempel links daarvan.

Het datumstempel van SP&M en het driehoekige T-stempel van Saint-Pierre & Miquelon. Analyse met een spectrometer bevestigt dat de gebruikte inkt identiek is.

In lijn met het voorschrift voor de behandeling van ongeldige zegels plaatste de postbediende in Saint-Pierre & Miquelon ook de cijfers 0 naast de twee Franse zegels (zie de nullen in potlood in de rode ovaaltjes). Ook aan de rand van de linkse bruine Franse Chiffre Taxe is nog een deel van een derde nulletje waar te nemen.

Door de vastgestelde ongeldigheid van de Franse zegels werd de brief ook niet langer als gefrankeerd beschouwd en vertrok hij naar Frankrijk tegen het tarief van een ongefrankeerde brief, zijnde 50 centimes volgens het eerder vermelde tarief van 16 februari 1879.

Bij aankomst in Frankrijk zou dus normaal 50 centimes port moeten geheven worden, in lijn met de geldende tarieven voor een ongefrankeerde brief. Er werden echter slechts twee 'Chiffre taxé' van 10 centimes geplakt (getande zegels van de uitgifte 1893), afgestempeld met het typische lege driehoekje van de Franse postertijen. Waarom werd geen 50 centimes aangerekend?

De oplossing

Het antwoord schuilt in een financiële regelgeving die bij heel weinig filatelisten bekend is. Indien een Franse postzegel, ongeldig in het buitenland, vanuit het buitenland niet ontwaard terug Frankrijk binnenkomt verkrijgt hij opnieuw zijn aangegeven waarde. Dit is te wijten aan het feit dat, net als in België, ook in Frankrijk een postzegel een *fiduciaire* is, een geldig betaalmiddel dus, op voorwaarde dat het betaalmiddel in het land van uitgifte gebruikt wordt, vergelijkbaar met de regelgeving betreffende bankbiljetten, die ook slechts in het land van uitgifte geldig zijn. Dus zodra de brief in Frankrijk aankwam werden de blauwe Sage zegels van 15 centimes zegels opnieuw een geldig frankeermiddel.

De postbediende in Parijs vormde de twee blauwe Sage postzegels wel om tot 'Chiffre Taxe' door er een driehoekige T-stempel op te plaatsen. Hiermee werden de zegels ontwaard en als geldig erkend.

Links het Franse T-stempel, rechts dat van Saint-Pierre & Miquelon, duidelijk verschillend.

De twee *gerehabiliteerde* Sage postzegels van 15 centimes, omgevormd tot taxzegels, vormden samen met de twee extra geplakte Franse *Chiffre Taxe* van 10 centimes het verschuldigde tarief van 50 centimes voor een ongefrankeerde brief.

In een recent artikel uit 2020 van Charles Rioust over de rehabilitatie van Franse postzegels bij aankomst in Frankrijk op brieven van exotische origine, schrijft de auteur dat slechts zeer sporadisch de juiste berekening werd toegepast. Veelal werden de brieven bij aankomst behandeld als ongefrankeerd of werd de berekening van het extra te betalen port verkeerd uitgevoerd.

Het is daarom zo mooi vast te stellen dat een wakkere postbode in Saint-Pierre & Miquelon even als zijn even wakkere collega in Parijs, reeds in 1893 de juiste regels toepasten, wat 100 jaar later resulteerde in een zeldzame aanwinst in een Belgische collectie.

Bronnen

- Les Feuilles Marcophiles – Marcophilex XLIV - Charles Rioust, Timbres-poste français utilisés à l'étranger et déduction de taxe, 2020
- Les Feuilles Marcophiles - Joseph Bergier, Le courrier de la Grande Pêche, 1992
- Les Colonies Françaises 1848-1878 – Michele Chauvet, Brun & Fils, 2008
- Timbres de France – Volume I – Yvert & Tellier 2017
- Timbres des colonies Françaises – Tome 2-1 – Yvert & Tellier 2011
- Wikipedia, Samaritaine Paris
- Website LMVH

-0-0-0-

ZOETELIEF

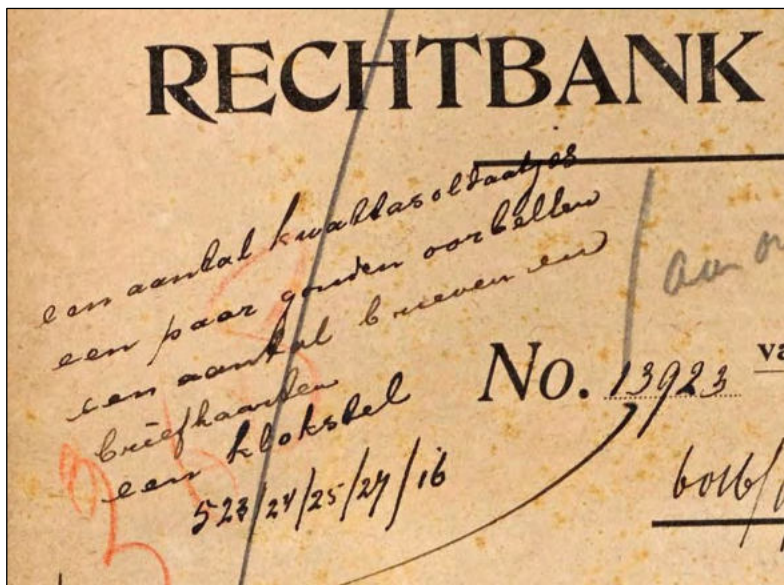
Zoals aangekondigd op het gele inlegvelletje bij de Hertogpost van mei j. l. vond op zondag 6 juni weer de eerste Zoetelief postzegelruilbeurs plaats na de lockdown. Bijna veertig bezoekers genoten van de gezelligheid in De Biechten.

PROEFTIJD VOOR POSTBODE DIE BRIEVEN MET KWATTA-SOLDAATJES STEELT

door Marilou Nillesen

Tot over zijn oren verliefd is de 20-jarige postbode Antonius Hermans uit Breda in 1916. Hij probeert het meisje van zijn dromen te imponeren door brieven, gericht aan de Kwatta-fabriek, achterover te drukken, om zo sneller Kwatta-soldaatjes te sparen. Maar zij is niet onder indruk, de rechtbank wel. Zes maanden voorwaardelijk, met drie jaar proeftijd.

Voorblad van het strafdossier.

Luste gij un kwatta? De naam Kwatta staat bij de oudere generaties synoniem voor chocolade. De chocola is immens populair aan het begin van de vorige eeuw. Aanvankelijk is het leger de voornaamste afnemer, wat ertoe leidt dat er een soldaatje op de wikkel komt te staan. Het Kwatta-soldaatje werd het handelsmerk van de fabriek, en er werd een slimme spaaractie bedacht. Je kon voor de soldaatjes sparen door de soldaatjes van de verpakking te knippen. Die stuurde je op naar de Kwatta-fabriek.

Zo'n envelop vol met wikkels, die voelt anders aan dan een envelop waar enkel een brief in zit. Voor de jonge Hermans is het niet zo heel moeilijk deze enveloppen eruit te vissen. De moeilijkheid is meer dat de fabriek niet in de

TSP

Wat U kunt bekomen
met de fameuse

KWATTA

Manoeuvre
te gebruiken.

Knip de soldaatjes uit die zich bevinden op de omslag van de repen Kwatta-Manoeuvre, Fondant, Melk, Melk met hazelnoten. Ze geven recht op prachtige premies : mooie kistjes die 400 gr. geassorteerde pralines en toffees bevatten, porseleinen koffieserviezen, groenteschalen, sauskommen, borden, enz...

Vraag de volledige lijst aan uw gewoon winkelier.

De fijne kwaliteit die de faam van de Kwatta-cacao maakt, vindt men terug in de Kwatta-chocolade : fondant, melk, melk met hazelnoten en 20 gevarieerde fantasieën.

KWATTA

Kwattareclame, rond 1920.

bezorgronde ligt van deze hulpbesteller der Posterijen te Breda. Maar als ze per vergissing tussen zijn lichten vallen, aarzelt hij niet en geeft ze aan Maria van der Linden. Geen makkelijk meisje, deze Maria. Want in plaats van 'dank je wel' zegt ze dat het er te weinig zijn.

Maar dan is de verliefde postbode al tegen de lamp gelopen en stelt de rechtbank dat hij een misdrijf heeft gepleegd uit hoofde van zijn persoonlijke dienstbetrekking, door deze post zich wederrechtelijk toe te eigenen. De zes maanden hoeft hij niet te zitten, als hij zich maar gedraagt binnen drie jaar proeftijd. Waarbij proeftijd een heel andere lading krijgt dan waaraan je in eerste instantie denkt als het over Kwatta gaat.

Met veel dank aan Nel van Doorn voor deze tip!

Bron: BHIC 'Register 23-563, Rolnummer 6017 vanaf scan 85
Overgenomen uit Nieuwsbrief BHIC – mei 2021

OCEAAN- OF RADIOBRIEVEN

door Hans Kremer

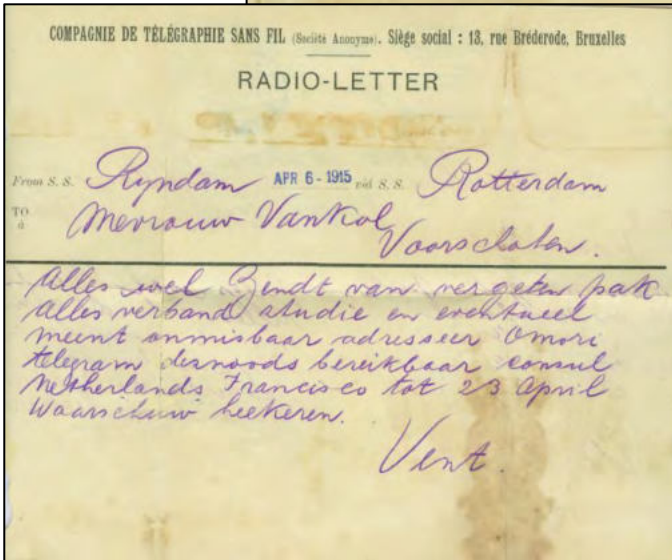
In de American Philatelist van februari en april 2021 stond een tweetal artikelen over 'Ocean Letters / Using the Telegraph to Speed Ship Mail', geschreven door Otto Kjaergaard. Onderstaand artikel is gebaseerd op Otto's artikelen.

De totstandbrenging van radiozenders aan boord van oceaanstomers, gekoppeld aan ontvangststations aan land, voorzag in een nieuw communicatiemiddel tussen scheepspassagiers en familieleden aan de wal. Een passagier die twee dagen vanuit Rotterdam op weg was naar New York, zou een bericht naar huis kunnen sturen door middel van een passerend schip dat in de tegenovergestelde richting vaart! De vertrekkende passagier vulde een berichtformulier in en overhandigde het aan zijn radio-officier (marconist), die het bericht per radio zou doorgeven aan de marconist op het passerende schip, die het op zijn beurt zou overzetten naar zijn overeenkomstige formulier. Wanneer het tweede schip de haven bereikte, zou het bericht als een aangetekende brief aan de geadresseerde worden verzonden. Uit deze voorziening ontstond een kleurrijk scala aan formulieren en enveloppen voor de verzamelaar.

In 1901 begon Guglielmo Marconi een bedrijf 'Compagnie de Télégraphie sans Fil' met een kantoor in Brussel voor de Europese klanten. Marconi is vooral bekend door zijn uitvinding van de draadloze telegrafie in 1896. Het bedrijf verzorgde de transatlantische radio-morse-uitzendingen vanaf schepen, en het verhuurde zijn apparatuur aan de scheepvaartmaatschappijen.

Typische Marconi kamer.

Radio-Brief verzonden van de s.s. Rijndam naar de s.s. Rotterdam, 6 april 1915.

De s.s. Rijndam verliet Rotterdam op 3 april 1915 's morgens vroeg op weg naar New York en drie dagen later verstuurde 'Vent' een radio-brief via de s.s. Rotterdam. De s.s. Rotterdam arriveerde op 9 april om 23.30 uur vanuit New York in Rotterdam. De brief is voorzien van een postzegel van 15 cent (5 cent binnenlands posttarief plus 10 cent 'aangetekend'). Het was de gewoonte dat radiobrieven aangetekend werden verzonden. De hier getoonde radiobrief bevat de woorden 'Registered/Recommandé' reeds voorgedrukt.

De brief was gericht aan 'Mevr. Van Kol, Voorschoten'. Hij werd daags na aankomst van het schip gepost en ontving het langebalkstempel 'ROTTERDAM 7 / 10.4.15. 10-11V'.

Toen ik de naam 'Van Kol' (de geadresseerde) intypte op het Internet kwam ik er achter dat ene Hendrikus van Kol aan boord was van de Rijndam, op weg naar Japan via New York en San Francisco. Ik neem aan dat hij degene was die z'n radiobrief tekende met 'Vent'. De heer Van Kol was lid van de Eerste Kamer en een prominent lid van de Nederlandse socialistische partij, en een van de oprichters van de SDAP. Hij was een van de Kamerleden die in 1898 weigerde de inauguratie van Koningin Wilhelmina bij te wonen.

Van Kol ging naar Japan namens de Nederlandse regering om de Japanse industrialisering te bestuderen. Hij raakte erg onder de indruk van wat hij in Japan te zien kreeg en publiceerde er verschillende artikelen over, o. a. 'De ontwikkeling der groot-industrie in Japan. Rapport samengesteld ingevolge opdracht van den Minister van Koloniën'.

Sinds 1919 woonde hij samen met een Japanse vrouw. Hij leefde toen al gescheiden van zijn vrouw: Jacoba Maria Petronella Porreij, (roepnaam: Nellie; bekend als Nellie van Kol; schrijfster over kinderopvoeding, redactrice van *De Vrouw*, en ook schrijfster van kinderboeken en publicaties betreffende vrouwenrechten).

Van Kol en zijn vrouw in Voorschoten in 1909.

In de brief vroeg hij zijn vrouw om een deel van het pakket dat hij was vergeten mee te nemen, aan hem op te sturen. Hij was desnoods bereikbaar op het Nederlands consulaat in San Francisco, waar hij tot 23 april te bereiken was.

Refs:

http://www.tpo-seapost.org.uk/tpo2/downloads/Ocean_Letters_GSM_April_2018.pdf

<http://www.tpo-seapost.org.uk/tpo2/spocean.html>

POSTSTUK VAN DE MAAND

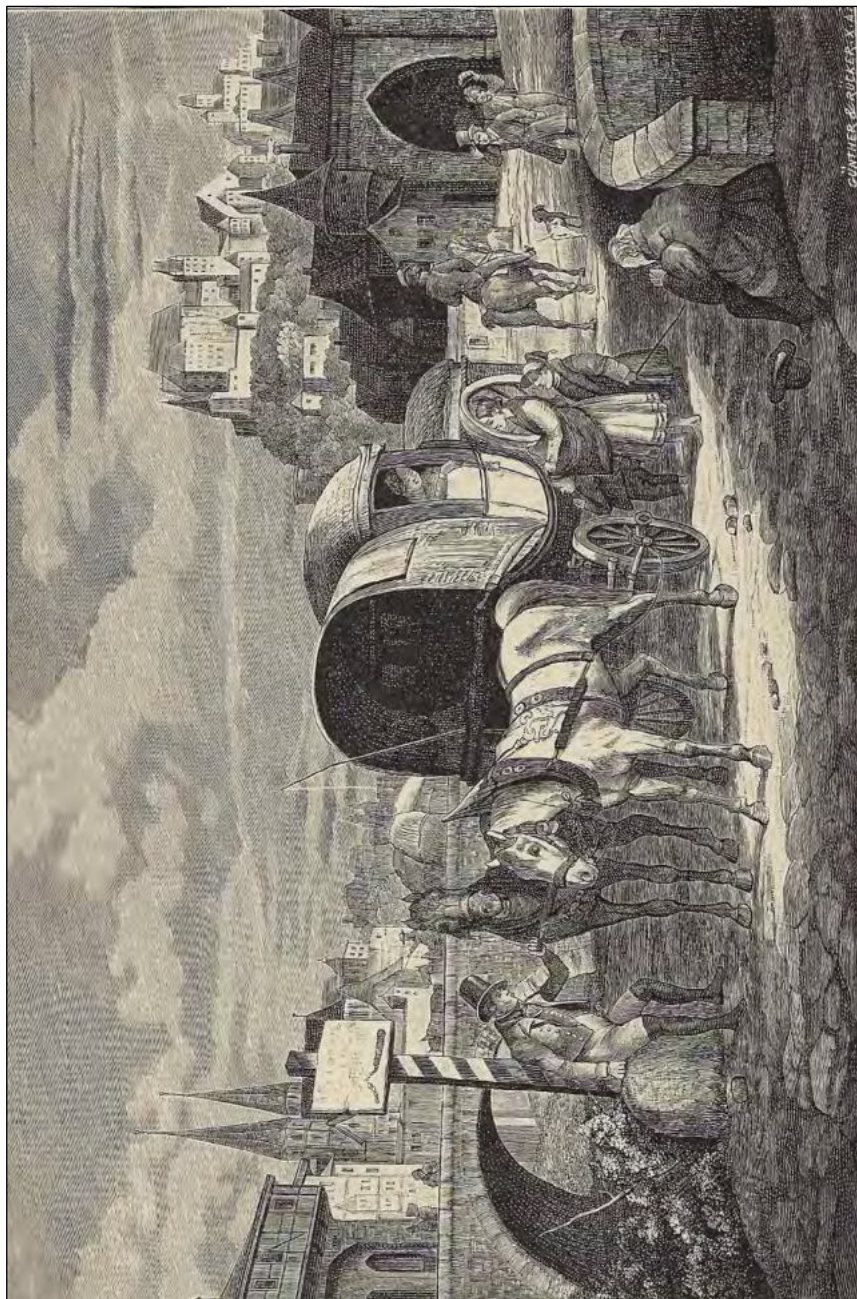
Post per vliegtuig met het Dutch Squadron vanaf vliegveld Gilze-Rijen

Op zaterdag 5 mei 1945 landde er een militair vliegtuig op het terrein aan de Stadionkade te Amsterdam. De bestemming nadien was Gilze-Rijen. De piloot werd als een held onthaald en gevraagd om enige brieven mee te nemen naar het Zuiden. Deze stemde ermee in, en zo was een soort van luchtlijn geopend, voor enkele weken bleek achteraf. Zo werd met enige regelmaat post meegenomen, het vuurtje ging al gauw rond. Meestal werden de postzegels afgestempeld in Gilze (NB), maar soms ook op andere plaatsen, daar afgestempeld en/of meegenomen naar een andere plaats. Herkenbaar aan het blauw-paarse stempel Squadron 6.

Gilze (NB), 15 mei 1945. Briefje met bestemming Geldrop. Geschreven en afkomstig uit Amsterdam op 13 mei 1945 (zoals genoteerd op de achterzijde). De poststukken moesten juist zijn gefrankeerd: brief tot 20 gram 7½ cent voor het binnenland. D. v. d. L.

Die Weltpost

Bij de stadspoort.

DE KLEDERDRACHTENSERIE VAN OOSTENRIJK (9)

door Adam van der Linden

Alweer de negende aflevering en we zijn nog lang niet aan het einde. Ik hoop dat u als lezer het volhoudt. De 50 groschen (uitgave op 5 maart 1949) is aan de beurt, een waarde die is uitgegeven voor **zakelijke post**.

De beeltenis van de vrouw in klederdracht is deze keer afkomstig uit Vorarlberg, Bregenzer Wald.

Als **enkelfrankering** past deze niet bij niet-zakelijke drukwerken, briefkaarten of brieven. Dit keer richt ik me speciaal op meervoudige frankeringen, die kans krijg je niet zo vaak. Veel waardes kunnen vaak alleen worden getoond als afrondende frankering op samengestelde- of mengfrankeringen. Maar als afsluiting gaan we er toch nog enkele zien. Veel kijkplezier.

Zipf, 31 augustus 1950. Geschäftsbrief met bestemming Feldkirch. Tarief: vanaf 1-6-1949 tot 1-9-1951 50 groschen tot 250 gram. Oostenrijk heeft een aparte postale geschiedenis voor zakelijk postverkeer, veel lager dan andere tarieven en t. o. v. andere landen.

Kopie van de achterzijde met de naam van de afzender.

Eggersdorf, 11 februari 1957. Zakelijke briefkaart met bestemming Graz. Tarief: vanaf 1-12-1954 tot 1-2-1960 50 groschen. Eerste lagere tarief voor zakelijke briefkaarten.

Villach, 4 september 1958. Zakelijke brief met lokale bestemming. Tarief: vanaf 1-12-1953 tot 1-1-1964 1 schilling tot 500 gram. Daarna hetzelfde tarief tot 50 gr.

Wien 101, 2 mei 1957. Brief met lokale bestemming. Tarief: vanaf 1-9-1951 tot 1-1-1964 1 schilling tot 20 gram. Doorgezonden naar Puchberg am Schneeberge. Interlokaal tarief vanaf 1-1-1951 1,50 schilling. Beport met 50 groschen: want in geval van doorzenden enkelvoudig port.

Wien 101, 3 mei 1956. Brief met lokale bestemming. Tarief: vanaf 1-9-1951 tot 1-1-1967 1.50 schilling tot 20 gram. Lokaal en interlokaal tarief gelijk aan elkaar vanaf 1-1-1964.

Wien 1, 22 juli 1950. LP-brief met bestemming Le Locle, Zwitserland. Tarief: brief tot 20 gram 1,70 schilling, luchtrecht 30 groschen. Samen 2 schilling. Oostenrijkse censuur.

Wien 89, 13 juni 1953. Brief per expres met bestemming Steyr (stempel achterzijde). Tarief: brief tot 20 gram vanaf 1-9-1951 tot 1-7-1957 1,50 schilling. Expresrecht vanaf 1-9-1951 tot 1-1-1967 1,50 schilling. Samen 3 schilling.

Bregenzenerwälder klederdracht.

Villach 2, 9 januari 1957. Aangetekende brief met bestemming Wien. Tarief: brief tot 20 gram vanaf 1-9-1951 tot 1-7-1957 1,50 schilling. Aantekenenrecht: van 1-9-1951 tot 1-2-1960 2 schilling. Samen 3,50 schilling.

Unterach am Attersee, 22 februari 1954. Fraaie drukwerkenveloppe met bestemming Bonn, Duitsland. Tarief: vanaf 1-1-1951 tot 1-1-1960 tot 50 gram 1 schilling.

Wien 14, 31 mei 1957. Drukwerkband met bestemming Wiesbaden, Duitsland. Tarief: vanaf 1-1-1951 tot 1-1-1960 tot 50 gram 1 schilling; per 50 gram meer 50 groschen. 2^e gewicht 1,50 schilling. Verzending direct van de drukker/uitgever, -/- 50 procent, dus 75 groschen.

Bossche Postzegelbeurs Zoetelief

eerste zondag van de maand
van 9:30u t/m 12:30u
vrij entree & gratis parkeren

Sociaal Cultureel Centrum

de Biechten

Vincent van Goghlaan 1 - 5246 GA Rosmalen (Hintham)

Historische
gebeurtenissen op
postzegels, kaarten
en brieven blijven
altijd zichtbaar.
Filatelie is en blijft
een uitdagende
vrijtijdsbesteding.

Heeft u interesse, neem contact op met de organisatie:
info@zoetelief-denbosch.nl / 073-6567680

kijk voor actuele informatie op www.zoetelief-denbosch.nl

Rietdijk

A° 1919

Postzegel- en Muntveilingen

- Een betrouwbare taxatie van uw verzameling?
- Een hoge opbrengst via een internationale veiling?
- Een gedegen en correcte afwikkeling van uw levenswerk?

Laat **Rietdijk** uw partner zijn!

In **april** en **november** telkens een grote postzegelveiling en in **juni** en **december** telkens een grote muntenveiling.

Wij zijn doorlopend op zoek naar **postzegels** en **munten**!

Voor **grote** inzendingen komen wij graag naar u toe!

Bel: **070-364 79 57**

of mail: **info@rietdijkveilingen.nl**

Adres Noordeinde 41 (schuin t.o. paleis)
2514 GC 's-Gravenhage

Telefoon **070-364 79 57** (postzegelveiling)
070-364 78 31 (muntenveiling)

Fax 070-363 28 93

Internet www.rietdijkveilingen.nl

E-mail info@rietdijkveilingen.nl

HERITAGE

A U C T I O N S

E U R O P E

6A - postfrisje 15 cent oranje 1864 Koning Willem III, attest Vleeming 2013, verkocht voor € 3.199

43b - postfrisje 50 cent geelbruin Prinses Wilhelmina 1891, met cert. Moeijes 1982, verkocht voor € 1.140

中华人民共和国成立十五周年

1949-1964

Blok 10 - postfris blok 15 jaar Volksrepubliek 1964, miniem zwart puntje in de gom, verkocht voor € 1.724

80 - postfrisje 10 gulden oranje 1905, Koningin Wilhelmina, cert. Dr. Louis BPP 1998, verkocht voor € 1.293

48 - postfrisje 5 gulden bronsgroen en roodbruin Prinses Wilhelmina 1896, lijntanding 11, cert. Vleeming 2010, verkocht voor € 1.201

Uw collectie laten taxeren?

Heritage Auctions Europe is het adres voor betrouwbare en realistische taxaties. Onze specialisten behoren tot de top in hun vakgebied en door jarenlange ervaring kunnen zij als geen ander de waarde van uw collectie bepalen.

Iedere **woensdag** taxeren wij gratis uw munten, bankbiljetten, penningen, onderscheidingen, postzegels en oude Ansichtkaarten. U bent zonder afspraak welkom van 10.00 tot 16.00. Iedere **donderdag** taxeren wij gratis uw overige waardevolle objecten. U bent zonder afspraak welkom van 10.00 tot 16.00. Op overige werkdagen taxeren wij gratis op afspraak. Bel 030-6063944.

Uw collectie laten veilen?

Als 's werelds grootste veilinghuis op het gebied van numismatiek en andere verzamelobjecten zijn wij doorlopend op zoek naar inzendingen voor onze veilingen in Nederland, de Verenigde Staten en Hongkong. Onze bieders/leden (ruim 1,1 miljoen!) zorgen gegarandeerd en aantoonbaar voor de hoogste opbrengst. Voor meer informatie of een afspraak voor een vrijblijvende taxatie kunt u contact met ons opnemen per telefoon of email (030-6063944, haeurope@ha.com).

Bieden op een veiling?

Een overzicht van de veilingen in IJsselstein vindt u op www.ha-europe.com. Na registratie kunt u online vooraf bieden en deelnemen aan de live-veilingen. De kavels staan ongeveer drie weken voorafgaand aan de veiling online. De week voor de veiling kunt u gebruik maken van onze kijkdagen in IJsselstein. Kijk op www.ha.com voor veilingen in de Verenigde Staten en Hongkong.

HAE, Energieweg 7, 3401 MD IJsselstein, 030-6063944, haeurope@ha.com, www.ha-europe.com

PARTNER IN
THE GLOBAL
PHILATELIC NETWORK

CORINPHILA

POSTZEGELS, MUNTEN EN PRENTBRIEFKAARTEN

UW INTERNATIONALE PARTNER IN DE FILATELIE!

China 1897

"Small Dollar – The King of Chinese Philately"

EUR 552.000,-
CHF 605.000,-*
Zürich, juni 2018

West-Australië, "Inverted Swan"

De meest waardevolle postzegel van Australië

EUR 271.400,-
CHF 314.600,-*
Zürich, juni 2018

Nederlands-Indië

Absolute hoogtepunt, stempelproeven 10 cent op velletjes

EUR 67.600,-*
Amstelveen, september 2017

EUR 48.800,-*
Amstelveen, maart 2016

Nederland 1852

Het enige horizontale brugpaar op brief

* Hamerprijs incl. opgeld

EUR 382.400,-
CHF 573.600,-*
Zürich, juni 2009

Zwitserland 1850

Het 'Winterthur' blok van 8 op brief

CORINPHILA VEILINGEN BV

 AMSTELVEEN - NEDERLAND

 INFO@CORINPHILA.NL

TEL. + 31 20 624 97 40

WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUCTIONEN AG

 ZÜRICH - ZWITSERLAND

WWW.CORINPHILA.CH

Hoofdsponsor

CORINPHILA - EEN TRADITIE VAN SUCCES

Als enige Nederlandse internationale postzegelveilinghuis heeft Corinphila Veilingen zusterbedrijven in Duitsland, Zwitserland, Hongkong en de Verenigde Staten.

Dankzij onze deskundigheid en kennis op het gebied van de filatelie, onze optimale presentatie en een internationaal en vermogend klantenbestand realiseren wij de hoogste prijzen.

Bovendien publiceren wij hardcover veilingcatalogi voor bijzondere verzamelingen op land en op (eigen)naam.

Onze experts adviseren u graag vrijblijvend bij verkoop!